

Dr. Böcskei Elvira – Veit Adrienn

Fenntartható gazdaság – környezeti célkitűzések, kulcsteljesítménymutatók

ÖSSZEFOGLALÁS

A vállalkozások gazdasági helyzetére vonatkozó információkat a számviteli beszámolók tartalmazzák. Függetlenül attól, hogy IFRS, US GAAP, vagy az adott nemzeti beszámolók alapján készülnek a kimutatások, valamennyien egységesek abból a szempontból, hogy a vállalkozások vagyoni helyzetéről, eredményességéről tájékozódhatunk. A gazdasági adatok mellett, ma már a környezeti fenntarthatóság is előtérbe kerül. A környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozó kritériumok meghatározásával nyomon követhetővé válik, hogy a vállalkozás tevékenységei milyen módon és mértékben kapcsolódnak a fenntarthatósági célokhoz. Mindez versenyképességi szempontból is meghatározó lehet, ugyanis várható, hogy a jövőben már nem csak „tisztán” gazdasági szempontok alapján mérlegel a piac. A gazdasági tényezők mellett a környezeti, társadalmi hatások ismerttetése is elengedhetetlenné válik (Deegan-Blomquist, 2006, Bolla-Araya et al., 2018.). A hárompilléres modellben való gondolkodás létjogosultságát támasztja alá, hogy a nem pénzügyi nagyvállalatoknak 2023. január 1-jétől közzé kell tenniük – az előző éves beszámolási időszakra, vagyis a közzététel időpontját megelőző naptári évre vonatkozóan –, hogy gazdasági tevékenységeik mely környezeti célkitűzéshez járultak hozzá jelentős mértékben. Ennek keretében ismertetniük kell a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekkel kapcsolatos teljesítménymutatókat, és az azokhoz kapcsolódó információkat. A kulcsteljesítménymutatók – Key Performance Indicators (KPI-ok) – az árbevételre, a tőkekiadásokra, a működési költségekre és azok arányára vonatkozik (2020/852 EU Rendelet (22); 2021/2178 EU Rendelet).

BEVEZETÉS

Az Európai Unió stratégiájában kiemelt szerepet játszik a fenntarthatóság három dimenziója, a gazdasági, a szociális és a környezetvédelmi szempontok. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozóan az unió tagállamai kötelezettséget vállaltak arra vonatkozóan, hogy a hosszútávú, versenyképes gazdaság érdekében előtérbe helyezik a biztonságos, klímasemleges, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, nagyobb erőforrás-hatékonyságú és körforgásos gazdaságra való átállást.

Az Európai Unió hat környezeti célkitűzéssel szemben fogalmaz meg elvárásokat, amelyek hozzájárulnak a fenntarthatóság előmozdításához (2020/852 EU Rendelet 9. cikk).

– az éghajlatváltozás mérséklése: a gazda az éghajlatváltozás mérséklése: a gazdasági tevékenységnek lényegesen hozzá

kell járulnia az üvegházhatásúgáz-kibocsátások stabilizálásához azáltal, hogy megakadályozza vagy csökkenti az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, vagy fokozza az üvegházhatású gázok elnyelését.

- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás: a gazdasági tevékenységnek lényegesen hozzá kell járulnia a jelenlegi vagy a várható jövőbeli éghajlat kedvezőtlen hatásának vagy az ilyen kedvezőtlen hatás kockázatainak csökkentéséhez vagy megelőzéséhez, legyen szó magára a tevékenységre vagy az emberekre, a természetre vagy az eszközökre gyakorolt káros hatásról
- a vízi és a tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme: ez alatt értendő többek között a vízhiány és aszály kezelését.
- a körforgásos gazdaságra való átállás: a gazdasági tevékenység többféle módon járulhat hozzá a körforgásos gazdaságra történő átállás környezeti célkitűzéséhez. Többek között növelheti a termékek tartósságát, javíthatóságát, korszerűsíthetőségét és újrahasználatosságát, vagy csökkentheti az erőforrások felhasználását a tervezés és anyagválasztás révén.
 - Lényegesen hozzájárulhat a körforgásos gazdaságra történő átállás környezeti célkitűzéséhez is a „termék, mint szolgáltatás” üzleti modellek, a körforgásos értékláncok fejlesztésével, a termékek, az összetevők és az anyagok lehető legnagyobb és legtovább tartó kihasználása és értékének fenntartása céljából.*
- a szennyezés megelőzése és csökkentése: Szennyező anyagnak minősül a levegőben, vízben vagy földtani közegben jelen lévő olyan anyag, rezgés, hő, zaj, fény vagy egyéb szennyező anyag, amely káros lehet az emberi egészségre vagy a környezetre, továbbá akadályozhatja vagy zavarhatja a környezet élvezetét.
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása: A gazdasági tevékenység többféle módon járulhat hozzá a környezeti célkitűzéséhez a különböző szolgáltatások révén:
 - az ellátó szolgáltatások: az élelmiszer- és a vízellátás;
 - a szabályozó szolgáltatások: az éghajlatváltozás és a betegségek megfékezése;
 - a támogató szolgáltatások: így a tápanyagciklusok és az oxigén-előállítás; és
 - a kulturális szolgáltatások: a szellemi és a rekreációs kedvezmények nyújtása.

Témánk szempontjából kiemelendő, hogy az Európai Parlament elfogadta a Taxonómia Rendeletet (EU) 2020/852, a

* Körforgásos gazdaság: olyan gazdasági rendszer, amelynek során a gazdaságban használt termékek, anyagok és egyéb erőforrások értékét a lehető leghosszabb ideig fenntartják, fokozva az előállításban és a fogyasztásban való eredményes felhasználásukat, ezáltal csökkentve a felhasználásuk környezeti hatását, minimalizálva a hulladékot és a veszélyes anyagok kibocsátását az életciklusuk minden szakaszában, többek között a hulladékhierarchia alkalmazásával (2020/852 EU Rendelet (2. cikk (7))).

fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról. Az Európai Bizottság külön szabályozta:

- a nem pénzügyi vállalkozások;
- az Eszközkezelők;
- a Hitelintézetek;
- a Befektetési vállalkozások;
- a Biztosítók és viszontbiztosítók általi közzétételekre vonatkozó információkat.

**A NEM PÉNZÜGYI VÁLLALKOZÁSOK
INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁSI KÖTELEZETTSÉGE**

A nem pénzügyi jelentéstételre vonatkozóan a nagyvállalatok kötelesek tájékoztatást adni arról, hogy a vállalkozás tevékenységei milyen módon és mértékben kapcsolódnak környezeti szempontból fenntarthatónak minősülő gazdasági tevékenységekhez (2013/34/EU Rendelet 19a. vagy 29a. cikke alapján). Közzé kell tenniük, hogy gazdasági tevékenységeik mely környezeti célkitűzéshez járulnak hozzá jelentős mértékben.

A nem pénzügyi nagyvállalatok információszolgáltatása a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekkel kapcsolatos árbevételre, a tőkekiadásokra (CapEx) és működési költségekre (OpEx), azok arányára vonatkozik (2020/852 EU Rendelet (22)). Ezen KPI-ok (kulcsteljesítménymutatók) az előző éves beszámolási időszakra, vagyis a közzététel időpontját megelőző naptári évtől számított éves beszámolási időszakra kell vonatkoztatniuk. Így 2023. január 1-jétől a nem pénzügyi vállalkozásoknak a teljesítménymutatókat és ahhoz kapcsolódó információkat közzé kell tenniük (2021/2178 EU Rendelet).

SZÁMVITELI POLITIKA KERETÉBEN ISMERTETNI SZÜKSÉGES TÉTELEK

A számviteli politika és az évente kötelezően elkészítendő beszámoló közötti kapcsolatot jelzi, hogy a számviteli politika célja, hogy biztosítsa a vállalkozásról alkotott megbízható, valós és hű képet. Alapvetően ezen törvényi előírás az, amely a számviteli politika megalkotását, súlyát és szerepét a gazdálkodás középpontjába helyezi. A törvény csak keretet ad a gazdálkodásra vonatkozóan, a sajátosságok érvényesítése a belső szabályzatokban ölt testet.

Így többek között a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozó tételek tartalmának, módszertanának meghatározását is be kell mutatni a számviteli politikában. Tételesen ismertetni szükséges az árbevétel, a tőkekiadások, a működési kiadások kiszámításának módját, a gazdasági tevékenységekhez való hozzárendelés módszertanát, továbbá a teljesítménymutatók képzésekor a számlálóban levő értékek allokálásának módját. Amennyiben az egyes beszámolási időszakokban eltérő az értékek kiszámításának módja, az alkalmazott módszertan, azt külön ismertetni szükséges. Be

kell mutatni, hogy a változások megbízhatóbb, valós, hű képet nyújtanak, biztosítva az összehasonlíthatóságot (2021/2178 EU Rendelet I. melléklet 1.2.1)

**A NEM PÉNZÜGYI VÁLLALKOZÁSOK
KULCSTELJESÍTMÉNYMUTATÓI ÉS AZOK TARTALMA**

Árbevételhez kapcsolódó KPI-k

A vállalkozásoknak külön nyilvántartást kell vezetniük arra vonatkozóan, hogy árbevételük mekkora részaránya származik környezeti szempontból fenntarthatónak minősülő gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó termékekből vagy szolgáltatásokból (2020/852 Rendelet 8.cikke (2) a).

Árbevételi KPI =	A taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó termékekből vagy szolgáltatásokból származó árbevétel
	Árbevétel

A taxonómiához igazodó tevékenységből származó értékesítés nettó árbevétele nem tartalmazhatja azon bevételeket, amelyek lényegesen hozzájárulnak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz* (ez alól kivételt képeznek a támogató tevékenységek,** továbbá a taxonómiához igazodó tevékenységek).

A taxonómiához igazodó tevékenységből származó értékesítés nettó árbevételét (számláló) viszonyítjuk az értékesítés nettó árbevételéhez (nevező) (2021/2178 EU Rendelet I. melléklet 1.1.1).

**TŐKEKIADÁSOKHOZ KAPCSOLÓDÓ KPI-K
(CAPEX KPI)**

CAPEX KPI =	A taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó termékekkel vagy szolgáltatásokkal összefüggő CAPEX
	CAPEX

Az adott pénzügyi év során az immateriális javak és tárgyi eszközök növekedését meg kell határozni, és ezen érték képezi a mutató alapját. A tárgyi eszközök és immateriális jóságok üzleti kombinációjából származó növekedést is tartalmazza. A teljesítménymutató kizárólag a növekedéseket tartalmazhatja, az újraértékelések, és a valós érték változásai nélkül (2021/2178 EU Rendelet I. melléklet 1.1.2).

Az IFRS-t alkalmazók esetében a CAPEX mutató tartalmazza: (1126/2008/ EK Rendelet; 2021/2178 EU Rendelet I. melléklet 1.1.2):

- Ingatlanok, gépek és berendezések minden egyes csoportjára:
 - az időszak eleji és végi könyv szerinti érték összegegyeztetését, bemutatva:
 - a növekedéseket:
 - az üzleti kombinációk keretében történt beszerzéseket (IAS 16 73.e) i és iii)

* Egy gazdasági tevékenység lényegesen hozzájárul az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, ha az adott tevékenység alkalmazkodást célzó megoldásokat foglal magában. Lényegesen csökkentik: a jelenlegi éghajlat és a várható jövőbeli éghajlat által a gazdasági tevékenységre gyakorolt kedvezőtlen hatás kockázatát, vagy lényegesen csökkentik a kedvezőtlen hatást anélkül, hogy növelnék a kedvezőtlen hatás kockázatát az emberekre, a természetre vagy az eszközökre (2020/852 EU Rendelet 11. cikke (1) a)).

** 3 Egy gazdasági tevékenység akkor minősül úgy, hogy lényegesen hozzájárul a környezeti célkitűzéshez – éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való áttérés; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása –, ha közvetlenül lehetővé teszi, hogy más tevékenységek lényegesen hozzájáruljanak egy vagy több célkitűzéshez. Az ilyen gazdasági tevékenység egyrészt nem vezet a hosszú távú környezetvédelmi célokat veszélyeztető eszközökbe történő beruházáshoz, figyelembe véve az adott eszközök gazdasági élettartamát. Másrészt az életciklussal kapcsolatos szempontok alapján lényegesen pozitív környezeti hatást fejt ki (2020/852 EU Rendelet 16. cikk)

- Immateriális javak valamennyi csoportjára:
 - az időszak eleji és végi könyv szerinti érték levezetését, bemutatva:
 - a növekedéseket:
 - a saját fejlesztésből,
 - az egyedi beszerzésből és
 - az üzleti kombináció során történő megszerzésből származókat (IAS 38 118.e) i)
- Befektetési célú ingatlanok esetében – valósérték-modellt alkalmazók esetében – közzé kell tenni:
 - a növekedéseket:
 - a vásárlásokból és
 - az eszközként elszámolt későbbi ráfordításokból eredő növekedéseket (IAS 40 76. a), b)
- Befektetési célú ingatlanok esetében – bekerülésiérték-modellt alkalmazók esetében – közzé kell tenni:
 - az időszak eleji és végi könyv szerinti érték levezetését, bemutatva:
 - a növekedéseket:
 - a vásárlásokból és
 - az eszközként elszámolt későbbi ráfordításokból eredő növekedéseket
 - az üzleti kombinációk révén megvalósított akvizíciókból adódó növekedéseket (IAS 40 79. d), i, ii)
- A biológiai eszközök könyv szerinti értékének levezetését közzé kell tenni (mezőgazdasági standard):
 - tárgyidőszak kezdete és vége közötti érték levezetését, bemutatva:
 - a növekedéseket:
 - a vásárlásokból és
 - az üzleti kombinációkból származókat (IAS 41 50. b), e)
- A lízingbevevőnek közzé kell tenni:
 - a beszámolási időszakra vonatkozóan:
 - a növekedéseket:
 - a használati-jog-eszközökre vonatkozóan* (IFRS 16 53. h).

A számláló értéke a nevezőben szereplő azon tételek értékeit tartalmazza, amelyek – az adott pénzügyi évre vonatkozóan meghatározott immateriális javak és tárgyi eszközök növekedéséből származnak – a taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységekkel kapcsolatos eszközökhöz, folyamatokhoz kapcsolódnak.

Emellett a számlálóban szerepelnek azon tőkekiadási tervek tételei is, amelyek célja a taxonómiához igazodó gazdasági tevékenység bővítése vagy azok korszerűsítése, amennyiben 5 éven belül szolgálják a taxonómiához való igazodást. Az időtáv abban az esetben haladhatja meg az 5 évet, amennyiben a gazdasági tevékenység és a korszerűsítés szabályai ezt indokolják, azonban ez esetben az időtáv legfeljebb 10 év lehet. A tőkekiadási tervet a gazdasági tevékenység szintjén kell összesítve közzé tenni és a vállalkozás vezető testületének – közvetlenül, vagy hatáskör átruházás útján – jóvá kell hagynia. Abban az esetben, ha a tőkekiadási tervek végrehajtásával kapcsolatban – a beszámolási időszakban – lényeges változások következtek be, külön be kell mutatni a lényeges változásokat, azok okait, a változások hatását, időtávját. Amennyiben a változás érinti, hatással van a korábbi beszámolási időszakra, a teljesítménymutatókat ismét közzé kell tenni.

(2021/2178 EU Rendelet I. melléklet 1.1.2.2).

* Abban az esetben, amikor az eszközfelhasználati jog nem teljesül, azon ügylet nem számít tőkekiadásnak

A számlálóban szerepelnek továbbá a taxonómiához igazodó olyan tevékenységek, amelyek hozzájárulnak:

- outputok megvásárlásához,
 - alacsony széndioxid kibocsátáshoz,
 - ÜHG kibocsátás csökkenéséhez.
- Az érintett intézkedések során kiemelten figyelemmel kell lenni arra, hogy lényegesen hozzájáruljanak:
- **az éghajlatváltozás mérsékléséhez:** egy konkrét gazdasági tevékenység úgy minősül, mint amely lényegesen hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez (2020/852 EU Rendelet 10. cikk (3))
 - **az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz** (2020/852 EU Rendelet 11. cikk (3))
 - **a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használatához és védelméhez** (2020/852 EU Rendelet 12. cikk (2))
 - **a fokozottabban körforgásos gazdaságra való átálláshoz** (2020/852 13. cikk (2))
 - **a szennyezés megelőzéséhez és csökkentéséhez** (2020/852 14. cikk (2))
 - **a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához** (2020/852 15. cikk (2))
- Az intézkedések esetében a jogalkotó előírja, hogy 18 hónapon belül végrehajtsák és működtessék.
- A CAPEX mutató számlálójában külön tételként kell szerepeltetni a tőkekiadásoknak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz való jelentős hozzájárulásra allokkált részét.

MŰKÖDÉSI KIADÁSOKHOZ KAPCSOLÓDÓ KPI-K (OPEX KPI)

OPEX KPI =	A taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó termékekkel vagy szolgáltatásokkal összefüggő OPEX
	OPEX

- A működési kiadások tételei közé tartoznak:
- a kutatáshoz és fejlesztéshez kapcsolódó költségek (amelyek a CAPEX KPI-ban nem szerepelnek);
 - az épületfelújítási intézkedések;
 - a rövidtávú lízingekhez kapcsolódó tételek;
 - karbantartáshoz és javításhoz kapcsolódó közvetlen költségek (azon költségek, amelyek nem részei a bekerülési értéknek);
 - ingatlanok, gépek és berendezések, harmadik fél általi napi szervizelésével kapcsolatos kiadások, amelyek az eszközök folyamatos és tényleges működésének biztosításához szükségesek (2021/2178 EU Rendelet I. melléklet 1.1.3.1).
- A számláló értéke a nevezőben szereplő azon tételek értékeit tartalmazza, amelyek a taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységekkel kapcsolatos eszközökhöz, folyamatokhoz kapcsolódnak, beleértve a képzési és humán erőforrás-alkalmazkodási igényeket, a közvetlen, nem tőkésített kutatás-fejlesztési költségeket.

A CAPEX mutatóhoz hasonlóan kimutatásra kerülnek a tőkekiadási tervek azon tételei is, amelyek hozzájárulnak a taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységek bővítéséhez vagy a taxonómiához igazítható gazdasági tevékenységekhez, és ezt 5 éven belül szolgálják. Az időtáv indokolt esetben meghaladhatja az 5 évet, de legfeljebb 10 év lehet. Be kell mutatni a tőkekiadási tervet érintő lényeges változásokat, azok okait, a változások hatását, időtávját. Amennyiben a változás érinti, hatással

van a korábbi beszámolási időszakra, a teljesítménymutatókat ismételten közzé kell tenni.

A számlálóban kerülnek kimutatásra a taxonómiához igazodó olyan tevékenységek, amelyek hozzájárulnak:

- outputok megvásárlásához,
- alacsony széndioxid kibocsátáshoz,
- ÜHG kibocsátás csökkenéséhez.

Az intézkedések során kiemelten figyelemmel kell lenni arra, hogy lényegesen hozzájáruljanak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használatához és védelméhez, a fokozottabban körforgásos gazdaságra való átálláshoz, a szennyezés megelőzéséhez és csökkentéséhez, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához. (2020/852 EU Rendelet 11. cikk (3); 12. cikk (3); 13. cikk (2); 14. cikk (2); 15. cikk (2)).

Az OPEX mutató számlálójában külön tételként kell szerepeltetni a tőkekiadásoknak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz való jelentős hozzájárulásra allokált részét.

Abban az esetben, amennyiben a taxonómiához igazodó működési kiadások nem lényegesek, ennek okát külön ismertetni szükséges – ebben az esetben az OPEX KPI számlálójának értéke nulla –, így csak a nevező kerül közzétételre.

A jogalkotó kiemelten kezeli a gazdaság hosszú távú versenyképességének biztosítását, amelyhez elengedhetetlen a körforgásos gazdaságra való átállás. A fenntarthatósági célok elérése érdekében a nem pénzügyi vállalkozásoknak – az adott beszámolási időszakra vonatkozóan – ismertetni szükséges:

- a taxonómiához igazítható és a taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységei jellegét;
- a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozó kritériumoknak való megfelelést, értékelési módját;
- a kétszeres elszámolás elkerülésének módját, amennyiben egy gazdasági tevékenység több környezetvédelmi célkitűzéshez is hozzájárul.

A teljesítménymutatókkal (KPI-k) szembeni

követelmények:

- amennyiben egy adott gazdasági tevékenységre vonatkozóan a teljesítménymutatókat szét kell bontani, tükröznie kell az adott folyamat technikai sajátosságait (termelési folyamatok esetében különösen figyelni kell a KPI-k megosztására);
- a beszámolási időszakban bekövetkezett számszaki változásokat és azok okait be kell mutatni.

A teljesítménymutatók jelentésének módszertana:

- minden egyes gazdasági tevékenységet azonosítani szükséges;
- minden egyes gazdasági tevékenységre vonatkozóan közzé kell tenni a teljesítménymutatókat;
- a gazdasági tevékenységek összességére vonatkozóan is közzé kell tenni a teljesítménymutatókat;
- környezetvédelmi célkitűzések esetében:
- minden egyes környezetvédelmi célkiűzés tekintetében közzé kell tenni a teljesítménymutatókat (Árbevételi KPI; CAPEX KPI; OPEX KPI)

- az összes környezetvédelmi célkitűzés tekintetében vállalkozás, vagy csoport szintjén is közzé kell tenni az összesített teljesítménymutatókat.
- meg kell határozni a taxonómiához igazodó gazdasági tevékenységek részarányát
- meg kell határozni a taxonómiához igazítható gazdasági tevékenységek részarányát
 - az adott tevékenység – a taxonómiához igazítható gazdasági tevékenység – mekkora részaránya az, amely a taxonómiához igazodó
- meg kell határozni a taxonómiához nem igazítható gazdasági tevékenységek részarányát, közzé kell tenni a vállalkozás- vagy csoportszintű árbevételi KPI nevezőjében levő részarányát (2021/2178 EU Rendelet I. melléklet 2.); 2020/852 EU Rendelet 8. cikk (2)).

ÖSSZEGRÉS

A klímaváltozás a kormányok és a gazdasági szereplők felelőségét előtérbe helyezi (Schaltegger, Zvezdov, Günther et al., 2015). Az EU jogi szabályozással igyekszik felgyorsítani a folyamatot, ugyanis amíg az elmúlt években a fenntarthatóság érdekében tett intézkedések nyilvánosságra hozatala önkéntességen alapult – elsősorban a nagy multinacionális cégek voltak azok, akik követendő példaként a fenntarthatóság érdekében tett intézkedéseiket nyilvánosságra hozták – mára már egyre szélesebb az a kör, akik számára mindez jogszabályi kötelezettség. Ezen törekvéseket támasztja alá az Európai Parlament és a Tanács (EU) fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati jelentésről szóló irányelv (Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), amely a nem pénzügyi beszámolási irányelvet (NFRD) módosítja.*

A fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati jelentéstételről szóló irányelv (CSRD) kitér arra, hogy a felhasználóknak is egyre nagyobb az igényük a fenntarthatósággal kapcsolatos információk iránt, így a vállalkozások további kategóriáit kell kötelezni a fenntarthatósággal kapcsolatos információkról való beszámolásra** (2022/2464 EU Rendelet). Az ökológiai fenntarthatóság hosszú távon vállalati mérettől független kell, hogy legyen, valamennyi piaci szereplőnek hozzá kell járulnia a környezet megóvásához. A CSRD-ről szóló irányelv 2026. január 1-től előírja, hogy az uniós szabályozott piacra bevezetett értékpapírokkal rendelkező kis- és középvállalkozásokat is fenntarthatósággal kapcsolatos beszámolási kötelezettség terheli. A kis- és középvállalkozásokra vonatkozó fenntarthatósági standardok egyúttal majd referenciaként szolgálhatnak arra, hogy milyen fenntarthatósági információk kérhetők a kis- és középvállalkozásoktól, amelyek az értékláncolatokban beszállítóként, vagy ügyfélként jelennek meg. A tagállamoknak fontolóra kell venniük olyan intézkedések bevezetését, amelyek támogatják a kis- és középvállalkozásokat a fenntarthatósági beszámolási standardok alkalmazásában (2022/2464 EU Rendelet).

A fenntarthatósági jelentések tartalmára vonatkozóan a fenntarthatósággal kapcsolatos kockázatok mérésére, értékelésére és kezelésére szolgáló általánosan elfogadott mérőszámok és módszerek meghatározása szükséges ahhoz, hogy a vállalatok megfelelő információkat hozzanak nyilvánosságra a felmerülő fenntarthatósági kockázatokról és lehetőségekről, to-

* Az irányelv az NFRD hatálya alá jelenleg nem tartozó nagyvállalatok, továbbá a tőzsdén jegyzett kkv-k és egyéb vállalkozások számára is előírja a fenntarthatósági jelentés elkészítését (2022/2464 EU Rendelet).

** Különösen, a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek (2022/2464 EU Rendelet)

vább az emberekre és a környezetre gyakorolt hatásokról* (2022/2464 EU Rendelet). A fent említett, az irányelvben meghatározott célok teljesülése érdekében az érintetteknek fenntarthatósági jelentéstételi szabványokat kell alkalmazniuk – a szabványoknak összhangban kell lenniük az EU szabályozási rendszerével, köztük az EU Taxonómia rendelettel –, biztosítva azt, hogy a fenntarthatósági jelentések megbízhatóak és összehasonlíthatók legyenek.

A fenntarthatósági információk szolgáltatása, a fenntarthatósági jelentéstételi kötelezettség a gazdaság valamennyi szereplőjét komoly kihívás elé állítja, azonban a jogszabályi kötelezettségen túlmutatóan a piac valamennyi szereplőjének érdeke a fenntartható pénzügyi rendszer biztosítása, a klímasemlegeség megteremtése.

IRODALMI FELDOLGOZÁS:

DEEGAN, C. – BLOMQUIST, C. (2006): Stakeholder Influence on Corporate Reporting: An Exploration of the Interaction between WWF-Australia and the Australian Minerals Industry. *Accounting, Organizations and Society*, 31, 343-372. <http://dx.doi.org/10.1016/j.aos.2005.04.001>

SIERRA, L. – GARCIA-BENAU, M. A. – BOLLAS-ARAYA, H.,M.(2018): Empirical Analysis of Non-Financial Reporting by Spanish Companies, <https://doi.org/10.3390/admsci8030029>

SCHALTEGGER-ZVEZDOV – GÜNTHER ET.AL., (2015): Corporate Carbon and Climate Change Accounting: Application, Developments and Issues DOI: 10.1007/978-3-319-27718-9_1

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2020/852 RENDELETE (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU)2019/2088 Rendelet módosításáról <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=EN>

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/2178 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2021. július 6.) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a 2013/34/EU irányelv 19a.

vagy 29a. cikkének hatálya alá tartozó vállalkozások által a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozóan közzéteendő információk tartalmának és megjelenítésének meghatározása, valamint az e közzétételi kötelezettségnek való megfelelés módszertanának meghatározása révén történő kiegészítéséről <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2178&from=EN>

A BIZOTTSÁG 1126/2008/EK RENDELETE (2008. november 3.) az 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi Rendelettel összhangban egyes nemzetközi számviteli standardok elfogadásáról. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R1126&from=HU>

2000. ÉVI C. TÖRVÉNY A SZÁMVITELRŐL https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0000100.TV

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2022/2464 IRÁNYELVE (2022. december 14.) a 537/2014/EU rendeletnek, a 2004/109/EK irányelvnek, a 2006/43/EK irányelvnek és 2013/34/EU irányelvnek a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás tekintetében történő módosításáról

DIRECTIVE (EU) 2022/2464 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022L2464&from=EN>

DIRECTIVE (EU) 2013/34/ OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC Text with EEA relevance <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013L0034&qid=1677142292767&from=EN> https://www.ey.com/hu_hu/climate-change-sustainability-services/hatalmas-valtozasokathoz-az-uj-unios-fenntarthatosagi-iranyelv

* A Bizottság 2023. június 30-ig elfogadja az első, általános fenntarthatósági jelentési szabványcsomagot, majd 2024. június 30-ig a kvv-kra és az EU-n kívüli vállalatokra vonatkozó (ágazatspecifikus) jelentéstételi szabványokat határoznak